

Європейські газові ринки

Календарний тиждень №35 (29 серпня – 3 вересня 2016 року)

**Зміст
бюлетеня №35**
(8 сторінок
шрифтом 9)

ПІДСУМКИ ТИЖНЯ

1. Прогноз цін на газ і нафту.
 2. Цінові процеси
 - 2.1 Обвал цін у Великобританії штовхає вниз ціни у Континентальній Європі
 - 2.2 Нафта, вугілля, курс валют
 3. Ціноутворення протягом тижня
 4. Спотові ціни
 5. Ф'ючерсні ціни
 - 5.1 NCG/Pegas
- Додаток** – Низька ефективність політики енергетичної безпеки ЄС / Аналіз результатів ПАТ «Газпром» за підсумками 1 півріччя 2016 р.

Прогноз цін нафти і газу. Наразі на європейському газовому ринку діє понижувальний тренд. Головна причина падіння цін полягає у тому, що, подібно до нафти, **європейський газовий ринок характеризується значним перевищенням пропозиції, а ніхто з основних постачальників не хоче знижати обсяги поставок, намагаючись зберегти свою частку, а то й розширити її.**

Однак ціни на природний газ і нафту можуть залишитися на нинішньому рівні до кінця 2016 р. і у 2017 р. Глава British Petroleum (BP) заявив: «Вперше з 2014 року ми повернулися до збалансованого стану по нафті та природному газу. Саме в цей час вже майже досягнуто збалансованості пропозиції постачання та попиту».

Цінові процеси. Протягом тижня **всі ціни підвищувалися**. За підсумками тижня спотові ціни зросли, тоді як зростання ф'ючерсів було незначним, внаслідок чого середня тижнева ціна або не змінилася, або навіть незначно знизилася.

Початок тижня ознаменувало зростання всіх цін. У середу надлишок ресурсу штовхнув ціни вниз, а в п'ятницю вони знову пішли вгору. У Великобританії ціни з поставкою того ж дня (prompt) та наступної газової доби досягли у середу найнижчого рівня з 2009 року. У середині дня газ з негайною поставкою подешевшав на 15% до **\$107**, а поставки наступної газової доби обвалилися на 15% - до **\$113**. У четвер вранці газ з негайною поставкою коштував у Великобританії **\$97**. Вранці у п'ятницю його ціна спустилася до **\$96**. Британський газ став суттєво дешевше, ніж у решті Європи, внаслідок чого сильно зростає британський газовий експорт – до 60 млн. куб. м на добу, найвищий рівень з червня 2013 року.

Ціни Німеччини та Нідерландів утримувало від такого ж обвалу те, що протягом уїк-енду 24-25 серпня на 42% упав норвезький газопотік до Континентальної Європи (а норвезький експорт до Великобританії не зазнав жодного скорочення). Норвегія зосередила експорт на британському ринку. Нідерландський TTF та інші хаби Континентальної Європи стали схилитися до зростання цін.

В регіоні ЦСЄ, за винятком декількох окремих випадків, ціни мінялися мало.

Спотові ціни.

У регіоні ЦСЄ середня тижнева спотова ціна зросла. Найбільше зростання показали чеські спотові ціни +\$7. Не беручи їх до уваги, середня спотова ціна тижня по решті трьох країн ЦСЄ стала на 1,5% вище попереднього тижня. Середня по регіону (без Чехії) ціна з поставкою наступної доби склала \$164 (\$162 минулого тижня).

У Західній Європі спотові ціни підвищувалися активніше, ніж у ЦСЄ. Приріст середньої тижневої ціни з поставкою наступної газової доби відносно попереднього тижня склав у середньому \$4 (+3%). Зазначена ціна, середньозважена по об'ємах трансакцій, склала у Західній Європі \$140.

Ф'ючерсні ціни.

Поставки наступного газового місяця.

У регіоні ЦСЄ середня ціна тижня зросла (без Чехії) на 2,5%, на \$4 відносно попереднього тижня. Середня по регіону ЦСЄ (без Чехії) ціна з поставкою наступного місяця склала \$168 (\$164 минулого тижня). У Чехії ціна на газ з поставкою наступного місяця зросла на \$9 (+6,4%), але залишалася на \$13 нижче Баумгартена. Динаміка цін у Чехії більше корелює з хабами Західної Європи, ніж ЦСЄ.

У Західній Європі приріст середньої тижневої ціни контрактів з виконанням наступного місяця був значно вищим, ніж у ЦСЄ, склавши в середньому +\$9 (+7%). Середня по регіону ціна з поставкою наступного місяця склала \$147,5 (\$138 минулого тижня).

Поставки у зимовий сезон 2016 р. Ціни мало відрізнялися по всіх досліджуваних країнах. Відбулося невелике падіння ціни відносно попереднього тижня, яке склало в середньому для всіх хабів - \$3 (-1,5%). Середня тижнева ціна по всіх хабах становила \$184 (\$187 минулого тижня).

Поставки у 1 кварталі 2017 р. поводили себе аналогічно контрактам з поставкою в зимовий сезон 2016 р. Ціни всіх торговельних майданчиків показали невелике падіння, в середньому на \$3 (-1,8%). Середня ціна по всіх досліджуваних майданчиках ЦСЄ і Західної Європи склала \$190. Відповідна середня ціна по ЦСЄ була \$192, по Західній Європі - \$188. Різниця не перекидає вартості транспортування до ЦСЄ із Західної Європи

Фізичні об'єми на NCG. Більшість ф'ючерсів проказало невелике падіння ціни. Результиуюча зміна по всіх категоріях ф'ючерсів за тиждень - \$1,5 (-0,9%). Середня тижнева ціна по всіх категоріях ф'ючерсів склала на NCG \$182, тоді як попереднього тижня вона була \$183. Фактично в газовій торговельній зоні Німеччини NCG має місце боковий тренд. Об'єми торгівлі ф'ючерсними поставками залишалися низькими, досягли сумарно за тиждень 146 млн. куб. м. Попит на газ в Європі є наразі низьким.

Додаток – аналіз квартального звіту ПАТ «Газпром» за 2 квартал 2016 р.

Проведений нами аналіз звіту ПАТ «Газпром» за 2 квартал і 1 півріччя 2016 р. показує кризу європейської стратегії енергетичної безпеки, яка зіждеться на двох стовпах: (1) диверсифікація джерел імпорту природного газу, особливо, зниження залежності від ПАТ «Газпром»; (2) вирівнювання цін на газ в ЄС, формування єдиного «гомогенного» європейського ринку.

На жодному з цих напрямів прогресу не досягнуто. Навпаки, останнім часом простежується регрес.

Найбільш залежний від російського експортного газу регіон став у 2016 р. ще більш залежним. У порівнянні з 1 півріччям 2015 р., ПАТ «Газпром» збільшило за шість місяців ц. р. поставки до ЦСЄ на 15%. Практично настільки ж зросла залежність Західної Європи – на 14%. Єдина країна «дальнього зарубіжжя», яка суттєво зменшила імпорт з РФ, - Туреччина.

Значну поразку європейська енергетична політика зазнала в сфері газових цін. Вони стали ще більш диференційованими. Якщо визначена у звіті «Газпрому» середня ціна російського природного газу для Європи становила у 1 півріччі 2016 р. 182 – 199 дол. США/ткм, то середня ціна для Німеччини була 157 дол. США/ткм.

Наразі провалу європейської політики газової безпеки завадила на рівні ЄС послідовна принципова позиція Єврокомісії щодо газопроводу ОПАЛ, а на рівні окремих членів ЄС – позиція Польщі щодо Норд-стрім 2.

Цікаво, що найбільше цілі, заявлені в європейській політиці енергетичної безпеки, було реалізовано в СНД. Об'єм реалізації природного газу країнам колишнього СРСР (без Росії) впав на 27%. Було продано газу менше і за нижчими, ніж торік, цінами.

ТОВ «Нафтогазбудінформатика»

05.09.2016 р.